భోజనానికి లేవబోతున్న సుందరరామయ్య 'పోస్టు' అన్న కేక విని ఉత్తరం అందుకున్నాడు. అది తన కొడుకు సత్యం వ్రాసింది.

పూజ్యులైన తండ్రిగారికి,

సత్యం వ్రాయునది. ఈ ఉత్తరం మీకు బాధ కలిగించవచ్చు మీరు నన్ను స్వంత ప్రాణంకన్న ఎక్కువగా చూశారు. మెడికల్‌లో చేరేముందు మీలాగే సివిల్ సర్జన్‌గా రిటైర్ అవుతానని ఆశించి ఉంటారు. కాని ఏం చేస్తాను? నా శాయ శకుల ఈసారైనా పాసై పోదామని ప్రయత్నించాను కాని ఈసారి పరీక్ష కూడా నా కష్టం వేపు కాకుండా నా దురదృష్టం వేపు ఒరిగింది. ఏది ఏమైన మళ్ళా ఆశవాల్లో, ఎముకల్లో, దుమ్ముల్లో ఖుర్ర దూర్చి పరీక్షకి చదివే వోపిక పోయింది. అందుచేత మీకు ముందర చెప్తే ఒప్పుకోరని ఇక్కడే, ఈ వూర్లోనే ఒక ప్రయివేట్ కంపెనీలో ఉద్యోగం సంపాదించుకోగలిగేను. నన్ను పువ్వుల్లో పెట్టి, పెంచి, పెద్దచేసిన మీ ఆశయాన్ని కూడా తీర్చుకోలేక పోయినందుకు నేను చాలా విచారిస్తున్నాను నా చేతకానితనానికి నన్ను అన్యధా భావించరని తలుస్తాను. ఇట్లు,

మీ కుమారుడు,

సత్యం.

వచ్చిన ఉత్తరం చదువుకున్న సుందరరామయ్యకి చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది. అచ్చంగా తనలాంటి పరిస్థితులే కాకపోయినా, ఇంచుమించు అలాంటి పరిస్థితే ఇన్నేళ్ల తరువాత తన కొడుక్కి ఎలా వచ్చిందా అని.

ఆ రోజుల్లో తను ఇంటరు ఫస్టు క్లాసులో పాసయితే సంతోషించడానికి కూడా ఎవ్వరు లేక పోయారు, ఒక్క తన తాతయ్య తప్ప. తనకి పన్నెండో ఏడు వచ్చేసరికి తల్లి, తండ్రి ఇద్దరు లేకుండా పోయారు. ఉన్న ఆస్తిని జాగ్రత్తగా చూస్తూ తనకి ఏ లోపం రాకుండా జాగ్రత్తగా చూసాడు తాతయ్య మెడిసిన్‌లో సీటు వస్తే తన కన్నా ఎక్కువగా సంతోషించినవాడు తన తాతయ్య. వెళ్లేముందు "డబ్బుకోసం యిబ్బంది పడకు నాయనా, ఎంత కావలిస్తే అంత మొహమాటం పడకుండా రాయ"మని మరీ, మరీ చెప్పి పంపించాడు, స్వంత తల్లిదండ్రులకంటె ఎక్కువగా పెంచిన తాతయ్య.

వచ్చిన కొత్తల్లో చదువు బాగానే సాగింది. అసలు తను కూడా తన బాధ్యతని, తాతయ్య తనకోసం పడుతున్న అవస్థలని అన్ని ఆలోచించుకుంటూ జాగ్రత్తగానే చదువుకుంటూ ఉండేవాడు. కాని ఒకసారి అనుకోని సంఘటన ఒకటి జరగడంతో తన జీవితం ఇంచుమించు ఒక మలుపు తిరిగిపోయింది.

అవి కాలేజీ వార్షికోత్సవాలు. తను కొంచెం ఫిజియాలజీలో మంచి మార్కులు తెచ్చుకుంటుండడంవల్ల తనని తనతో ఉషాదేవిని ఫిజియాలజీ 'ఎగ్జిబిషన్' దగ్గర వచ్చినవాళ్లకి బోధపరచడంకోసం వేశారు ఉషాదేవి తన క్లాసులోనేవున్నా కూడా తనెప్పుడు ఉషాదేవిని అంత దగ్గర్నించి చూడలేదు అసలు ఎప్పుడు మాట్లాడలేదు కూడాను అందులోకి ఉషాదేవి తనతో చనువుగా మాట్లాడుతుంటే సినిమాల్లో, నవలల్లో చెప్పినట్టు పెద్ద ప్రేమలాంటిది కాకపోయినా, ఒక రకమయిన ఆకర్షణ మాత్రం ఉషాదేవి పట్ల కలిగింది. అసలీ సంఘటనే తనని చదువునుంచి మరలించడానికి పునాది అయింది. అసలు అప్పట్నించే తను ఉషాదేవితో మాట్లాడ్డానికి శత విధాల ప్రయత్నించేవాడు. కాలేజీలో ఎన్నికలనో,

లేకపోతే చందాలనో ఏదో నెపంతో ఉషా దేవి ఇంటికి వెళ్లి మాట్లాడి వచ్చేస్తుండేవాడు. పుస్తకంతీసి ఒక పది నిముషాలు చదివితే చాలు ఉషా దేవి మీదకే ఆలోచనలు పోయేవి. ఎంత ఆలోచించిన ఉషాదేవి సైకాలజీ ఎలాంటిదో తనకు అంతు పట్టేది కాదు. తను అప్పటికి వందసార్లయినా ఆమెతో మాట్లాడాడు. ఇన్నిసార్లు మాట్లాడిన తను అడిగిన వాటికి సమాధానాలు చెప్పటమో లేకపోతే ఏదో కొంచెం మాట్లాడ్డం తప్పిస్తే ప్రేమను వెళ్లబుచ్చడానికి కావలసినంత చనువిచ్చేదికాదు. అలాగని తను ఏ నెపంతో ఎన్నిసార్లు వాళ్లింటికి వెళ్లినా కూడా లేదని చెప్పించుకోకుండా వస్తుండేది. పోనీ ఏమైతే అదైందని ప్రేమని వెళ్లబుచ్చేద్దామంటే ధైర్యం చాలేదికాదు. పోనీ మరోనాడు చెప్పొచ్చులే అని తన అధైర్యంకి సమాధానం చెప్పుకుంటూ వాయిదా తీసుకుంటుండేవాడు.

ఇటూ, అటూ గొప్పగా ఉషాదేవి ముందర తిరగొచ్చని, తన బాధ్యతలేని పంక్షన్సు, టీపార్టీలు కోరుండి నెత్తిమీద వేసుకుంటూండేవాడు. ఇలానే తనకు తెలియకుండానే రోజులు గడిచిపోయాయి. "ఒరే బాబూ! ఇది మెడికల్, కొంచెం జాగ్రత్తగా చదవరా బాబూ!" అని తన రూము మేటు కనకరాజు నెత్తి నోరు కొట్టుకొని చెప్తుండేవాడు. కాని తను వింటేకదా! అదికాకుండా తనతో మొండి ధైర్యం కూడా వచ్చేసింది. ఇంటర్మీడియట్‌లాగ పరీక్షల ముందర కొంచెం కష్టపడితే పాసయిపోతానని. అసలు ఆ ధీమాతోనే కనకరాజు మాటలు లక్ష్యపెట్టలేదు

ఇంతలో యూనివర్సిటీ పరీక్షలు రానే వచ్చాయి అప్పటికి కాని తనకు తెలిసి రాలేదు, ఎంత కోర్సు ఉందో. పరీక్షల ముందర కోర్సు తనకి తలా తోక అందలేదు. కాని విధిలేక పరీక్షలకు హాజరయ్యాడు. తరువాత ఫలితాలు రానే వచ్చాయి అసలు అవి రాకముందరే తనకు తెలుసు, తన పరీక్ష పోతుందని. అందులో కనకరాజు, ఉషా దేవి అనుకున్నట్లుగానే పాసయ్యారు. మొదట్లో ఉషాదేవి తనకన్నా సీనియర్ అయిపోయిందని ఒక వేపు బాధగా ఉన్నా, వాళ్లలాగ చదువుతే తను మాత్రం పాసవ్వక పోదునా, అసలు ఫస్ట్ వచ్చి ఉండునేమో అని అనుకుంటుండేవాడు. ఇలా ఇన్ని అనుకున్నా ఉషాదేవి ఎదుట పడేసరికి పూర్వంలాగ ధైర్యంగా మాట్లాడలేక పోయేవాడు అసలు చూడ నట్టుగా తప్పించుకొని తిరుగుతుండేవాడు. కాని ఉషాదేవి మాత్రం అప్పుడప్పుడు పూర్వంకన్నా ఎక్కువ చనువుగా పలకరించి ఎలా చదువుతున్నారని అడుగుతుండేది ఇది మరీ బాధగా ఉండేది. అయినా తను ముక్తసరిగా జవాబుచెప్పి వచ్చేస్తుండేవాడు.

ఈసారి నిజంగానే చాలా కష్టపడి సప్లిమెంటరీ పరీక్షలు వ్రాసాడు. 'థియరీ' బాగానే వ్రాసాడు కష్టానికి తగ్గట్టు. కాని 'ఓరల్' బాగా చెయ్యలేక పోవడంతో తన తెలివిమీద తనకే నమ్మకం పోయింది. ఉషాదేవి గురించి ఆలోచించుకోడానికి కూడా ధైర్యం చాలేదికాదు. మరీ ఈ జన్మలో ఈ పరీక్ష పాసవ్వలేననిపించేసింది. తనేదో పెద్ద డాక్టరవుతానని ఎంతో ఆశతో పంపించిన తాతయ్యకి చాలా ద్రోహం చేశాననిపించింది. మరి తాతయ్యని మభ్యపెట్టకూడదని నిశ్చయించుకున్నాడు. పెట్టె, బెడ్డింగు సర్దుకున్నాడు. కనకరాజొస్తే తను మెడికల్ వదిలేస్తున్నానని, ఎక్కడైన ఉద్యోగం చూసుకుంటానని చెప్పి పోదామని కూర్చున్నాడు.

ఇంతలో తలుపు తట్టిన శబ్దం వినపడగానే కనకరాజేమో అని తలుపుతీసి ఎదురుగా ఉన్న ఉషా దేవిని చూసి తన కళ్లనే నమ్మలేకపోయాడు. అయినా ఎలాగో తేరుకొని "ఇదేమిటండి ఎప్పుడు లేంది మా రూముకి ఇలా వచ్చారు, రండి కూర్చోండి" అని కుర్చీ లాగి కూర్చో మన్నాడు.

"ఆహా! మరేంలేదు మా బ్రదర్ మారేజ్, మిమ్మల్ని కనకరాజుగార్ని స్వయంగా పిలుద్దామని వచ్చాను" అని అంటూ ఎదురుగా ఉన్న పెట్టె, బెడ్డింగు చూసింది. చూసిన వెంటనే అడిగింది "ఇదేమిటండీ, ఇప్పుడేవి సెలవులు లేవు! ఇప్పుడు ఇంటినుంచి ఏమైన వైరు కాని, ఉత్తరం కాని వచ్చిందా అర్జంటుగా రమ్మని?"

"లేదండి! నేను మరి తిరిగి రాదల్చుకోలేదు. ఈ మెడికల్ ఒదిలేయ దల్చుకున్నాను. అసలు ఈ పరీక్ష పాసవుతానన్న నమ్మకం కూడా పోయింది ఇక మా తాతగారిని అనవసరంగా బాధపెట్టేకన్న ఎక్కడైనా ఉద్యోగం చూడదల్చుకున్నాను" అని తను ఏమి దాచకుండా ఆనాడు ఉషాదేవితో చెప్పేయడమే మంచిపని చేశాడు. లేకపోతే ఇవేళకి తను సివిల్ సర్జన్‌గా కాదుగదా, అసలు హెడ్‌క్లర్కుగా కూడా రిటైర్ కాకపోయి యుండుడేమో? ఈ వేళకి కూడా ఆనాడు ఉషాదేవి ఎంతో ఆలోచించి చెప్పిన మాటలు ఇంకా జ్ఞాపకం ఉన్నాయి.

"చూడండి. సుందరరామయ్యగారూ! మీరు ఈ మెడికల్ వదిలేసి ఉద్యోగంకి పోయినంత మాత్రాన మీ తాతగారికి బాధ పోతుందేమో కుంటున్నారేమో, అసలు మరింత బాధ పెట్టినవారవుతారు మీరీసారి పాసయిపోతే మీ తాతగారే కాదు, మీరు కూడా జరిగిపోయినదాని గురించి బాధపడరు సరికదా, అసలు ఆలోచించరు కూడాను. ఈసారి మీరు తప్పక పాసవుతారన్న నమ్మకం నాకుంది మెడికల్లో ఎన్నోసార్లు పరీక్ష పోయిన కూడా, పెద్ద పేరు తెచ్చుకున్న డాక్టర్లని మన మెంతమందిని చూడలేదు. అసలు మెడికల్‌లో పరీక్ష పోవడం వింతకాదని మీకు కూడా తెలుసు అయినా మీ మనస్సు చాలా సున్నితం అవ్వడంవల్ల మెడికల్ వదిలేస్తా నంటున్నారు ముఖ్యంగా ఈ కోర్సులో కావాల్సింది గుండె ధైర్యం, ఓపిక! అంతేకాని ఏదో రెండుసార్లు పరీక్ష పోయిందని మెడికల్ వదిలేస్తా ననడం కేవలం తెలివితక్కువ తనమనే అనుకుంటాను. నే నివాళ ఇంత చనువుగా మీతో మాట్లాడేస్తున్నానని మీరు ఆశ్చర్యపడొచ్చు. ఇన్నాళ్లు నేను మీతో ముభావంగా ఉండడం మీరు శ్రద్ధగా చదువుతారని, అంతేకొని మీరు నాతో కలుసుకోడానికి, మాట్లాడ్డానికి పడ్డ అవస్థలు, తాపత్రయం నాకు తెలియక కాదు. అలాంటి పరిస్థితులలో నేనే కాదు, ఏ ఆడదైనా గ్రహించగలదు.

"కాని మీరు ఎన్నిసార్లు మా ఇంటి కొచ్చినా, చాలా మందికి లేనని చెప్పించుకొని, మీకు చెప్పించుకోలేదంటే ఇప్పటికైన మీరు నన్ను అర్థం చేసుకున్నా రనుకుంటాను. మీరు పరీక్షలలో ఫెయిలయినంతమాత్రాన మీమీద నా అభిప్రాయం మారుతుం దనుకోటం, అది కేవలం మీ పొరపాటే అవుతుంది. అసలు తప్పనిసరి కనుక ఇప్పుడు చెప్తున్నాను. మీరు పాసయిన తరువాత మా అన్నయ్య ద్వారా మన పెళ్లి గురించి కదుపుద మనుకున్నాను. కాని ఇలాంటి పరిస్థితులలో ఈ సంగతి మీకు ముందర తెలియజేయడమే మంచి దనుకుంటాను. కనీసం నాకోసమైనా మెడికల్ వదిలేయ రనుకుంటాను" అంది ఉషాదేవి.

అసలా మాటలే తన్ను ఒక డాక్టర్ని, తరువాత సివిల్ సర్జన్‌ని, ఇప్పుడు రిటైర్ సివిల్ సర్జన్‌ని చేసిపారేశాయి. తలుచుకుంటే తను మెడికల్ పాసయిన తరువాత జీవితంలో విచారించవలసింది గాని, బాధపడవలసింది గాని ఏమి లేదనిపిస్తుంది తనీ ప్రపంచానికి ముఖ్యమైన వ్యక్తి కాకపోవచ్చు తన పేరు ప్రఖ్యాతులు నాలుగు వైపుల అల్లుకోక పోవచ్చు, కాని తన సంతృప్తికి సరిపోయినంత మటుకు తనీ వృత్తిలో నిర్వహించాననే నమ్మకం మాత్రం పూర్తిగా ఉంది. తను డాక్టరుగా పొందిన గౌరవం, ఆనందం ఇంకా విధంగా లభించకపోయి యుండునని, ఒకవేళ లభించిన ఏదో కొరత మాత్రం ఉండకపోదని అనిపిస్తుంది తను ప్రయివేటు ప్రాక్టీసనరుగా, సివిల్ సర్జనుగా బాగా గడించాడు. కాని ఈ డబ్బంతా ఒక ఎత్తు, బాగుపడిన పేషంట్లు, వారి బంధువులు చూపే కృతజ్ఞత ఒక ఎత్తు.

తనకు ఒక్క కానీ కూడా దొరకని కేసు లున్నాయి, అయితే నేం ఆనందంతో నిండి పోయిన వాళ్ల కళ్లు, కృతజ్ఞత తెలిపే వాళ్ల మాటలు, సంతోషం ఎన్ని లక్షలు గడిస్తే మాత్రం వస్తుంది? ఆరోజే గాని తన చదువుకు స్వస్తి చెప్పేఉంటే జీవితాంతం విచారించవలసి వచ్చేదేమో? ఇప్పుడంతా చూసిన తరువాత ఒకసారేమిటి, రెండుసార్లేమిటి, వందసార్లు ఫెయిలయినా బాధ లేదనిపిస్తోంది. ఇప్పు డవన్నీ వాడికెలా నచ్చచెప్పటం? ఇప్పు డెంత చెప్పిన వాడి కర్థం కాదేమో? జీవితాన్ని కాస్త ముందుకి దూసేలాగ వాడ్ని చెయ్యాలి. అని చెయ్యాలోచనలో బాధపడిపోతున్న సుందరరామయ్యని, "అదేమిటండీ, అంత చిన్న ఉత్తరాన్ని, గంటయి పట్టుకున్నారు. వేగిరం భోజనానికిలెండి!" అన్న ఉషా దేవి మాటలు ఈ లోకంలోకి తెచ్చి పడేశాయి.

"ఏమీ లేదు ఉషా! మనవాడు మెడికల్ వదిలేసి ఉద్యోగంలో చేరిపోయాట్ట!" అని ఉత్తరం ఉషాదేవికి చదవమన్నట్లు అందజేశాడు.

ఉత్తరం చదివిన ఉషాదేవికి కూడా కొంచెం ఆశ్చర్యం వేసింది కాని వెంటనే ఆశ్చర్యంలోంచి తేరుకొని "మీకు కొడుకే అనిపించుకున్నాడు! మీరే సున్నితం అనుకుంటే మీకన్నా సున్నితంలా గున్నాడు. మీరేమీ బెంగపడకండి, మనం సాయంత్రము బండిలో బయల్దేరి వెళ్లి నచ్చచెప్తే వినకపోడులెండి!" అని అంటూ లోపలికి దారి తీసింది ఉషాదేవి.

"నువ్వు చెప్తే, నేనేవిటి, వాడేవిటి, అసలు రాళ్లూ, రప్పలూ కూడా వింటాయేమో!" అని భోజనానికి లేవాడు, రిటైర్డు సివిల్ సర్జన్ సుందరరామయ్య. ★